

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПРОВЕДЕННІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗМІН КЛІМАТУ

*Лесь А.В., к.е.н., Ращенко А.В., к.е.н.,
доценти кафедри екологічної безпеки та економіки природокористування
Житомирського національного агроекологічного університету
м. Житомир, бульвар Старий, 7, Україна
bambina_nas@yahoo.com, a.rashchenko@gmail.com*

Небезпечно швидкі темпи підвищення температур та зміни клімату на планеті є науково доведеними та підтвердженими. За останні сто років, за даними Інституту космічних досліджень НАСА ім. Годдарда середньорічна температура у світі піднялась на 0,9°C. Верхню межу підняття глобальної температури, закріпленою у міжнародних угодах, є 1,5 - 2°C. Вважається, що потепління спричинене антропогенною діяльністю людини, понад зазначену межу вартуватиме значних негативних наслідків [1]. Причиною підвищення температури є зміна концентрації парникових газів, що, у свою чергу, викликаним використанням викопного палива, знищенням лісів, накопиченням твердих побутових відходів, інтенсивним веденням сільськогосподарської діяльності тощо. Слід зауважити, що зміни клімату вплинуть на усі сфери діяльності людини. У кінцевому результаті кількість бідного населення збільшиться у десятки разів, складніше стане отримати чисту питну воду та продукти харчування. Незворотних змін зазнають всі об'єкти природи: повітря, вода та ґрунти. Саме тому питання запобігання та адаптації до змін клімату мають бути актуальними для людей не залежно від місця проживання, освіти та сфери діяльності.

Питання адаптації та запобігання змінам клімату включають заходи у секторах енергетики, охорони навколишнього природного середовища, житлово-комунального господарства, сільського господарства, транспорту та інших сфер людської діяльності. Для України найбільш актуальними залишаються енергоефективність та енергозбереження як заходи, спрямовані на скорочення викидів парникових газів у секторі, що відповідає за 67% з них. Саме сфера та заходи з енергоефективності є такими, що за даними Енергетичного співтовариства, Україною реалізуються найкраще [2].

Не останню роль у цьому досягненні відіграє факт підняття тарифів на побутове споживання ресурсів, зокрема газу та тепла. На жаль, саме ця тенденція, а не перехід на принципи відповідального споживання, спричинили впровадження населенням України енерго- та ресурсозберігаючих заходів. Відтак, необхідність у поширенні інформації щодо наслідків та небезпеки змін клімату, а також щодо заходів по адаптації та запобігання погіршення ситуації, залишається очевидною.

Наслідки змін клімату проявляються не лише у порушенні нормального стану природних екосистем, а й у зміні умов проживання людей. Оскільки у містах України, за даними Державної служби статистики, проживає 70% населення, проблеми та наслідки прояву змін клімату є особливо актуальними. Міста України, незалежно від розміру та регіону розташування у тій чи іншій мірі вразливі до наслідків зміни клімату.

І не дивно, що саме у найбільших містах України (Київ, Полтава, Львів та ін.), в останні роки швидкими темпами розвиваються екологічні рухи кліматичного спрямування. Інформаційно-освітні програми щодо змін клімату проводяться з метою підвищення рівня екологічної культури та обізнаності щодо глобальної проблеми. Як засвідчує міжнародний досвід, подібні кампанії інформаційної підтримки мають включати матеріали у засобах масової інформації, заходи з підвищення поінформованості населення, заходи у освітніх закладах та друкований інструктивний матеріал. В Україні у сфері запобігання змінам клімату слід виокремити декілька напрямів активної діяльності громадських організацій та міжнародних донорів:

- економія та обмеження використання викопного палива;
- інформування щодо відновлювальних джерел енергії;
- прийняття та реалізація програм і проектів у сфері енергоефективності та переходу на ВДЕ.

Таким чином, активність громадських організацій та пересічних громадян у сфері запобігання та адаптації до змін клімату щороку зростає. Водночас, вплив людини на глобальні кліматичні процеси є джерелом змін, наслідки яких будуть катастрофічними. Очевидною стає необхідність у розробці та запровадженні комплексного підходу до вирішення проблеми, який передбачав би проведення інформаційно-просвітницьких акцій на регулярній основі та залучення до їх реалізації усіх зацікавлених сторін.

Список літератури

1. Global Warning of 1.5°C [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ipcc.ch/sr15/>
2. Кліматична політика України: енергетична складова / І. Єременко, М. Винярска, Ю. Мельник. - представництво фонду ім. Г. Бюлля в Україні, 2019. - 43 с.